

Förord

Försöksåret 2010

Försöksåret startade med torra förhållanden och en del höstraps grodde dåligt i starten. Spannmålen kom bättre i jorden och det verkade fungera bra. De sena sådderna växte inte så bra under hösten, eftersom oktober var ovanligt kall. Sedan kom vintern som blev rejält kall och lång detta år. Vi fick kraftig utvintring på många fält och i försöken drabbades många sorter mycket hårt. Marknads-sorterna Oakley och i mindre mån Skalmeye drabbades, liksom många höstkornsorter. Våren kom senare än vi vant oss vid och betornas medelsådatum blev senare än åren innan. April visade att växtodlingsåret var på gång men början av maj var kall – rejält kall. Den majs som såddes vid normal såtid i slutet av april blev gulare och gulare och såg ut att lida, men alla våra tunna höstvetebestånd tog fart och växte till rejält. Sorter med 70–80 procent graderad utvintring tappade i många fall bara 1 till 1,5 ton i skörd. Sommaren var ovanligt torr och varm så svampangreppen blev inte så omfattande. Gulrost i rågvete-sorten Dinaro blev besvärande i sydvästkåne. Årets skörd blev besvärlig med många regndagar. I augusti tog regnen fart och i västkåne var det inte ovanligt med 200–300 millimeter. Värst drabbades Klagstorp på Söderslätt med mer än 170 millimeter den 17 augusti. På Hellegården fick vi bara 66 millimeter i augusti och på Österlen kom inte mycket mer. Skördarna blev en besvikelse med cirka tio procent under genomsnittet. Eftersom låga skördar var det normala på många platser i världen började priserna glädjande nog stiga.

Nyheter i försöken

Vinterns diskussionsämne, proteingrödor, skapade intresse för försök. Sortförsök i sojabönor, såsteknik – utsädesmängder i åkerböna samt svamp- och insektsbekämpning i åkerböna är nystartade försöksserier. Att det finns en liten besvärlig skalbagge, bönsmygen i åkerbönor, är det nog inte många som känner till. Intresset för höstkornsodling har ökat och vi har många sorter i sortförsöken. En försöksserie, där kvävebehovet i denna gröda studeras samt en med svampbehandlingar, startade i år, liksom en serie i rågvete, sorten Dinaro, med bekämpningsstrategier mot gulrost. Glädjande har också två försök med skördetid i vall lagts ut här i Skåne.

Försökens finansiering

Basen för Skåneförsökens finansiering är medel som söks från SLF, Stiftelsen Lantbruksforskning, som förvaltas och administreras från LRF. Medel till denna stiftelse kommer från lantbrukarna via avgifter på producerade produkter och produktionsmedel. Till detta kommer skatter och avgifter på gödselmedel och bekämpningsmedel som också betalas av lantbrukarna. Administrationen kring ansökan har förenklats och huvudvikten läggs numera på redovisning av vad vi åstadkommit för pengarna. Detta uppfattar vi som mycket positivt. Vi får ungefär 2,1 miljoner – en summa som varit konstant i flera år. Med tanke på att vi har en kostnadsökning på tre till fyra procent per år urholkas verksamheten på sikt.

Sortprovningen i förändring

Under året har omfattande diskussioner förekommit om upplägget av den svenska sortprovningen. Vi har samordnat den regionala provningen med SLU:s VCU sedan tidigare. En sort som godkännts efter två års provning i något EU-land kan saluföras inom hela EU. SW Seed provar sitt nya sortmaterial i våra försök. Scandinavian Seed kan också prova sorter som visat sig vara mycket bra i Sverige, men inte fungera bra i förädlarens land. Vi ser detta i årets vårveteserie, L7-301, på vår hemsida. I två av försöken, LA-1-2010 och MB-503-2010, finns två sorter, SW 51047 och LW 01Z542-13 (SSd), som inte finns i försöket MC-912-2010. Detta är sorter i VCU-provning och de läggs in extra i några av våra försök i regionerna. Vi tycker att det är viktigt med denna samordning så att provningen kan utföras så billigt i Sverige att den inte flyttar utomlands. Det är bra med provningen här så att de sorter som fungerar bra hos oss under våra

odlingsbetingelser (klimat och lantbrukares åtgärder) snabbt kommer i praktisk odling. Förändringarna är att vi har satt datum när utsädet ska vara levererat för att få vara med i försöken och att företagen väljer att prova alla sorter i alla försöken i hela Sverige. EU-serierna L7-1015 i höstvetet och L7-1011 i vårkorn försvinner. Alla sorter ska vara med i alla försök. Nu blir det inte så eftersom VCU-provningen tillkommer. I Skåne har vi i höstens utlägg av höstveteserien L7-101 därför 49 sorter eller 41 sorter i försöken. Det ställer stora krav på att finna jämna försöksplatser. Numera kan man med statistiska modeller på försöksupplägget kompensera för vissa ojämnheter i försöksplatsen, men det är klart att det inte är lika lätt att få så hög kvalitet i resultatet, som med mindre försök. Andra förändringar är hur företagen betalar för sin medverkan i den officiella regionala provningen samt lite ändrad redovisning av resultaten.

Arne Ljungars

Skåneförsökens hemsida

Mycket information om årets försök finner du i denna skrift. Ännu mer kan du hitta på Skåneförsökens hemsida. Gå in på

www.skaneforsoken.nu

och bekanta dig med den information som finns där om enskilda försök.

Tack!

Ett stort tack till alla som på olika sätt medverkat till Skåneförsöken 2010. Det gäller försöksvärdar, försökspersonal, finansörer, Försöksringar, andra samarbetspartners och inte minst ni som bidragit med material och artiklar till denna skrift.

För Skåneförsöken

Arne Ljungars
Försöksledare HS-L

Per-Göran Andersson
Försöksledare HS-M